

Empati

– ylmztzgl · 25 Mayıs 2026

Hayat nimetlerini ayırt etmeksizin verir. Uyuz bir köpeğe de yağmur yağar, yaralı bir kuşa da... Suya hasret bir buğday tanesine de.

Okyanusların dev dalgalarına da, yüzen mavi balınaya da... Dağların doruklarındaki çam ormanlarına da güneş doğar, Bir evin bahçesindeki semizotuna da...

Nepal'de bir Budist'in tespihine, Tanrı Dağları'nda bir çobanın kepeneğine... Sibiry'a'nın buz ormanlarına da, Bir ayının inine de...

Tüm canlılar için akar nehirler. Geyikler ile çakallar aynı suda yüzer.

Kurt da taze yağın tadına bakar, Bir Çukça da susuzluğunu aynı karla giderir çadırında.

Hayat nimetlerini ayırt etmeksizin verir; Tüm canlılara...

Bir akbaba yediği leşi binlerce mahlûkla paylaşır. Tüm canlıların yavruları aç kalınca ağlaşır.

Nasıl farklı görebiliriz sıcacık evimizdeki çocuklarımızdan, kutuplardaki bir fok yavrusunu? Bir fok yavrusu bir çift eldiven demekse mesela... Bir rakun yalnızca bir şapkaysa...

Ve unuttuysak... Ağlamaklı bakan her gözün arkasında bir kalp olduğunu... Meşruiyetin aslında yalnızca empati olduğunu...

Oysa hayat nimetlerini ayırt etmeksizin verir.

Peki biz neden bu kadar acımasız olabiliyoruz? Nasıl bütün canlıları yok etme hakkını kendimizde görebiliyoruz? Hatta insanız diye nasıl da kibirleniyoruz...

Namlumuzun ucundaki kim olursa olsun acımayız. Oysa hayat, nimetlerini ayırt etmeksizin veriyor. Zaman geçtikçe acımasızlıkta sınırları aşıyor, artık hiçbir sınır tanımıyoruz. Kendi cinsimize bile diğer

canlılara yaptığımız adaletsizliği yapabiliyoruz.

Her şeyi kategorilere ayırıyoruz.

Önce canlı ve cansız diye böldük yaşamı. Sonra insan, hayvan, bitki diye ayırdık. Hayvanları da böldük; memeliler, ve memelileri olmayanlar diye...

Balınanın bir memeli olduğunu, suyun altında yavrusunu emzirdiğini bile sonradan öğrendik.

Sonra insanları bölmeye başladık: beyazlar, siyahlar diye... Önce ikiye böldük, sonra dörde, sonra on altıya... Sonra paramparça ettik.

Kadın, erkek diye böldük. İnançlı, inançsız diye böldük. Yetmedi; kuzeyli, doğulu diye böldük. Yetmedi; doğulu, batılı diye böldük.

İnananları aldık; Müslüman, Hristiyan, Yahudi, Budist diye ayırdık... Yetmedi; Sünni, Alevi diye böldük. Türk, Kürt diye böldük.

Bölündükçe küçük lokmalar hâline geldik. Ve bizi bölenler için, yutulması daha kolay lokmalar olduk.

İlk hâlimizden uzaklaştıkça küçüldük. Biz küçüldükçe bizi bölenler büyüdü.

Büyüdükçe daha acımasız oldular. Büyüdükçe daha çok acıttılar. Acıttıkça daha çok yediler. Yedikçe daha çok istediler. İstedikçe daha da güçlendiler. Güçlendikçe daha çok öldürdüler.

Ve yaptıkları her şeye bir kılıf uydurdular.

Kimi zaman Allah adına yaptılar bunu, Kimi zaman din adına... Kimi zaman "sizin için" dediler.

Kimi zaman devlet adına, kanun adına, düzen adına...

Düzenlerini kurdular; düzene uymayanı susturdular, vurdular...

Artık bu yolun sonuna geldik.

Binlerce parçaya bölünmüş insanlık şunu anlamalı artık: Ortada yalnızca iki taraf var...

Düzenleri kuranlar Ve o düzenlere boyun eğenler.

Gelin, aslımıza geri dönelim. Geri dönelim insanlığımıza...

Tüm canlılarla kardeşçe yaşayabileceğimiz bir dünya için dönelim. Bir karıncaya bile yaşam hakkını ayırt etmeden verebileceğimiz bir dünya için... Ekmeğimizi tüm canlılarla paylaşabileceğimiz bir düzen için...

Hayatın nimetlerini ayırt etmeksizin verdiğini yeniden hatırlayalım.

Yılmaz Tizgöl

14.07.2020

MOSKOVA